

Förordning om fiskemöjligheter i Östersjön 2021

2020/21:FPM3

Näringsdepartementet

2020-10-02

Dokumentbeteckning

COM(2020) 436

Förslag till RÅDETS FÖRORDNING om fastställande för 2021 av fiskemöjligheterna för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i Östersjön och om ändring av förordning (EU) 2020/123 vad gäller vissa fiskemöjligheter i andra vatten

Sammanfattning

Kommissionen presenterade den 28 augusti 2020 ett förslag till reglering av fiskemöjligheter för 2021 för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i Östersjön och i vissa andra vatten. Fastställande och fördelning av fiskemöjligheter i Östersjön görs genom att fastställa maximal tillåten fångst (TAC) och kvoter samt därtill knutna villkor.

Kommissionens förslag innehåller förslag till TAC för två förvaltningsområden för torsk, TAC för fyra förvaltningsområden för sill, TAC för två förvaltningsområden för lax, TAC för skarpsill och rödspätta i hela Östersjön under 2020 samt TAC för vitlinglyra i vatten utanför Östersjön.

Utöver ovan angivna förslag till TAC innebär kommissionens förslag även lekstängningsperioder för torsk samt att fritidsfiske på torsk i Östersjön fortsätter att regleras på EU-nivå under 2021. I syfte att komma till rätta med den felrapportering av lax (såsom öring) som tidigare år framgått av Internationella Havsforskningsrådets (ICES) vetenskapliga råd föreslår kommissionen att vidareföra det förbud mot att fiska öring utanför fyra nautiska mil som infördes för första gången på EU-nivå 2019.

Regeringens övergripande målsättning är att förvaltningsåtgärder ska beslutas i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer. När det gäller fiskemöjligheter anser regeringen således att det är angeläget att nå målen om bestandsstorlek över den nivå som kan ge maximalt hållbar avkastning (MSY), att den gemensamma fiskeripolitikens mål om landningsskyldighet möjliggörs, att den vetenskapliga rådgivningen och försiktighetsansatsen utgör grunden för besluten och att den fleråriga Östersjöplanen för torsk, sill och skarpsill ska tillämpas för de bestånd som omfattas av planen.

Mot denna bakgrund stödjer regeringen preliminärt den övergripande inriktningen i kommissionens förslag.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Kommissionen lämnar årligen förslag om fiskemöjligheter i Östersjön för nästkommande år. Kommissionen definierade i sitt årliga meddelande om fiskemöjligheter för nästkommande år, de grundläggande principer som kommissionen avser utgå ifrån när de presenterar förslag om fastställande av maximal tillåten fångst (TAC) och kvoter för 2021. Meddelandet diskuterades vid den informella videokonferensen mellan EU:s jordbruks- och fiskeministrar i juni 2020.

Den 28 augusti 2020 presenterade kommissionen ett förslag till förordning när det gäller fastställande av fiskemöjligheter i Östersjön för 2021 samt vissa fiskemöjligheter i vatten utanför Östersjön.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionens förslag för 2021 reglerar i Östersjön arterna torsk, sill, skarpsill, lax och rödspätta samt i viss mån öring. Förslaget för 2021 innehåller även förslag till TAC för vitlinglyra i Västerhavet. Kommissionen har i förslaget till förordning angett att TAC och kvoter för 2021 i Östersjön fastställs på nivåer som överensstämmer med målen och principerna i den gemensamma fiskeripolitiken, inklusive målet om bestandsstorlek över den nivå som kan ge maximalt hållbar avkastning (MSY), i linje med den fleråriga Östersjöplanen för torsk, sill/strömming och skarpsill i Östersjön och som är förenliga med unionens politik för hållbar utveckling.

Kommissionens förslag innehåller förslag till TAC för de två förvaltningsområdena för torsk, TAC för de fyra förvaltningsområdena för sill, TAC för de två förvaltningsområdena för lax samt TAC för skarpsill och rödspätta i hela Östersjön under 2021 samt TAC för vitlinglyra i Västerhavet.

Kommissionens förslag innebär en sänkning av fiskemöjligheterna för 2021 (räknat i ton) om totalt ca 11 % jämfört med fiskemöjligheterna för 2020. Utöver detta innebär kommissionens förslag ett förbud mot riktat fiske av östlig torsk och att endast oundvikliga bifångster är tillåtna av detta bestånd. Givet att förslaget för 2021 innebär ytterligare reduktion av de sammanlagda fiskemöjligheterna jämfört med 2020 och ett fortsatt förbud mot riktat fiske av östlig torsk väntas förslaget leda till negativa ekonomiska effekter för såväl fiskenäring som fiskberedningsföretag i alla medlemsstater runt Östersjön. De negativa effekter som väntas 2021 måste dels ses i ljuset av de negativa konsekvenser som torskfisket i östra Östersjön redan drabbats av under flera år som följd av det östra torskbeståndets beståndssituation, dels i ljuset av fisket i sig och av att annan mänsklig aktivitet än fiskeri samt spridning av parasiter och predation från ökande sälbestånd vilket sammantaget påverkar ekosystemen och den östra torskens möjlighet till återhämtning negativt och att en snabb återhämtning av torskbeståndet därmed inte kan förväntas. Till detta kommer de negativa effekterna av den pågående pandemin.

Utöver förslag till TAC innebär kommissionens förslag också förslag om lekstängningsperioder för torsk samt att fritidsfisket på torsk fortsätter att regleras på EU-nivå under 2021. Så som lekstängningsperioderna för torsk är utformade väntas förslaget även få stora negativa konsekvenser för det svenska kustnära fisket som fiskar efter andra arter än torsk samt för de svenska beredningsföretag som är beroende av råvara från dessa fisken och därmed sysselsättningen i svenska kustsamhällen. I syfte att komma till rätta med den felrapportering av lax (såsom öring) som tidigare år framgått av Internationella Havsforskningsrådet (ICES) vetenskapliga råd föreslår kommissionen också att vidareföra det förbud mot att fiska öring utanför fyra nautiska mil som infördes för första gången på EU-nivå 2019.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik är ett fullständigt harmoniserat politikområde.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslaget har inga nya direkta budgetära konsekvenser för statsbudgeten. Förslaget bedöms inte heller få några nya ekonomiska följder på Europeiska unionens budget.

Kommissionen har inte presenterat någon uttrycklig jämförbarhetsanalys av förslaget.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringens övergripande målsättning är att förvaltningsåtgärder ska beslutas i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer. Regeringen anser således att fiske- och vattenbruksverksamheterna ska vara miljömässigt hållbara på lång sikt och förvaltas på ett sätt som är förenligt med målen om att uppnå nytta i ekonomiskt, socialt och sysselsättningshänseende samt att bidra till att trygga livsmedelsförsörjningen som en del av ett hållbart livsmedelssystem samtidigt som det hållbara småskaliga fiskets konkurrenskraft värnas. Regeringens målsättning är därför också att åtgärderna ska vara i linje med Livsmedelsstrategin och Agenda 2030.

När det gäller fiskemöjligheter anser regeringen således att det är angeläget att nå målen om bestandsstorlek över den nivå som kan ge maximalt hållbar avkastning (MSY), att den gemensamma fiskeripolitikens mål om landningsskyldighet möjliggörs, att den vetenskapliga rådgivningen och försiktighetsansatsen utgör grunden för besluten och att den fleråriga Östersjöplanen för torsk, sill och skarpsill ska tillämpas för de bestånd som omfattas av planen. I syfte att underlätta landningsskyldigheten är regeringens utgångspunkt att kvotsammansättningen för de pelagiska bestånden så långt möjligt bör spegla fångstsammansättningen, och att fiskemöjligheterna för dessa bestånd bör fastställas med hänsyn till de MSY-intervall som framgår av ICES vetenskapliga råd. Det är helt avgörande att åtgärder och beslut baseras på de vetenskapliga råden och när osäkerhet råder bör, i enlighet med grundförordningen för EU:s gemensamma fiskeripolitik (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma fiskeripolitiken), försiktighetsansatsen tillämpas.

Regeringen stödjer kompletterande åtgärder som är i linje med fleråriga planer och anser att lekstängningsperioder ska vara ändamålsenliga, grundas på vetenskapliga råd och inte oproportionerligt drabba det svenska kustnära fisket och beredningsindustrin negativt. Detta i syfte att det hållbara småskaliga fiskets konkurrenskraft ska värnas och vara livskraftigt och bidra till levande kustområden. I och med torskens beståndssituation stödjer regeringen således införande av lekstängningsperioder för att skydda torskens lek, men anser att utformningen bör anpassas för att bättre återspegla bästa tillgängliga vetenskap i syfte att åtgärder vidtas i de områden och på de djup där torsk leker samtidigt som de negativa effekterna för det

svenska småskaliga kustnära fisket efter andra arter än torsk i områden och djup där torsk inte leker begränsas. När det gäller fritidsfiske anser regeringen generellt att reglering av fritidsfiske i första hand är varje medlemsstats ansvar och att EU-lagstiftning på detta område endast bör övervägas i specifika fall och om den kan tillföra mervärde. Givet beståndssituationen för vissa av Östersjöns bestånd och att fritidsfisket i betydande omfattning bidrar till fiskedödligheten anser regeringen att det för närvarande finns ett mervärde i att reglera fritidsfisket av torsk i vissa områden i Östersjön inom ramen för denna förordning.

När det gäller kontroll och efterlevnad anser regeringen att regelefterlevnaden är ett viktigt element för att säkerställa ett hållbart fiske och att det ges lika villkor för fiskets aktörer genom att kontrollkraven uppfylls på ett likvärdigt sätt i medlemsstaterna. Regeringen anser således att det är angeläget att medlemsstaterna kommer till rätta med de fall av bristfällig regelefterlevnad som påträffas och stödjer att medlemsstaterna tillsammans med kommissionen och EU:s fiskerikontrollmyndighet (EFCA) fortsätter sitt arbete i syfte att uppnå hållbart fiske.

I linje med ovan angivna ståndpunkter stödjer regeringen preliminärt den övergripande inriktningen i kommissionens förslag, men anser dels att framförallt utformningen av lekstängningen för torsk bör justeras för att bättre återspegla bästa tillgängliga vetenskap i syfte att åtgärder vidtas i de områden och på de djup där torsk leker samtidigt som de negativa effekterna för det svenska småskaliga kustnära fisket efter andra arter än torsk i områden och djup där torsk inte leker begränsas och dels att fiskemöjligheterna för lax bör fastställas på en lägre nivå än kommissionen föreslagit i syfte att ytterligare öka skyddet för de svaga laxbestånden samt för att beakta förekomst av laxsjukdomar och M74.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaterna har lämnat preliminära synpunkter på kommissionens förslag både i det regionala forumet för Östersjön, Baltfish, samt i rådets förberedande organ. En majoritet av medlemsstaterna har bl.a. givit uttryck för behovet av att inom de ramar som ställs i den gemensamma fiskeripolitiken och i Östersjöplanen undvika alltför stora svängningar i TAC mellan åren samt understrukt vikten av att socio-ekonomiska effekter beaktas.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionerna har inte yttrat sig.

Förslaget har inte remitterats. Regeringen beredde dock yrkesfiskets organisationer, Fiskbranschens riksförbund och företrädare för berörda fiskberedningsföretag Sportfiskarna, företrädare för turboatsnaringen, Naturskyddsföreningen, Världsnaturfonden (WWF), Baltic Waters 2030, Coalition Clean Baltic (CCB), Greenpeace och Fiskesekretariatet (FISH) möjlighet att vid samrådsmöten under september 2020 yttra sig om fastställande av nästa års fiskemöjligheter. Berörda Länsstyrelser har hösten 2020 beretts möjlighet att yttra sig genom Havs- och vattenmyndigheten.

Den rådgivande nämnden för Östersjön (BS AC) har lämnat synpunkter direkt till kommissionen. BS AC har också direkt till Baltfish och Östersjöns medlemsländer lämnat specifika synpunkter om effekterna av lekstängningarna för torsk, och bland annat framhållit de negativa effekterna för det kustnära fisket och de beredningsföretag som är beroende av råvara.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 43.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Kommissionen anger att förslaget omfattas av unionens exklusiva befogenhet i enlighet med artikel 3.1 d i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Subsidiaritetsprincipen är därför inte tillämplig. Kommissionen anger vidare att förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen. Regeringen delar kommissionens bedömning.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionens förslag till förordning kommer att diskuteras i det regionala forumet för Östersjön, Baltfish, samt i rådet under september och oktober 2020 med målsättningen att rådet ska nå en politisk överenskommelse vid Jordbruks- och fiskerådet den 19–20 oktober 2020.

4.2 Fackuttryck/termer

TAC: Total Allowable Catch; Maximal tillåten fångst

Kvot: Kvoten är den del av TAC som en medlemsstat tilldelats enligt en fast fördelningsnyckel 2020/21:FPM3

M74: M74 är en bristsjukdom som förekommer hos lax som beror på tiaminbrist